

תוכנית מופז להסדר מדיני

הכרה הדדית מיידיית בדרך להסכם ביניים

והסדר קבע

-רעיון מסדר-

ח"כ רא"ל (מיל') שאול מופז

אייר תשע"א

מאי 2011

אייר תשע"א

מאי 2011

תוכנית מופז להסדר מדיני

הכרה הדדית מיידית בדרך להסכם ביניים

והסדר קבע

הקדמה

התכנית המדינית המוצגת כאן היא התכנית המדינית היחידה העונה באופן מלא לאתגרים המדיניים, הביטחוניים, והמנהיגותיים הניצבים בפני מדינת ישראל וקברניטיה בעת הזו. תכנית זו מנתחת את המצב המדיני-ביטחוני והמשמעויות הניגזרות ממנו במציאות האזורית של ראשית מאי 2011.

כבר בחודש נובמבר 2009 הגשתי את תוכנתי המדינית שכבר אז הייתה התכנית המעודכנת היחידה שהיוותה אלטרנטיבה ישראלית ריאלית לכניסה למשא ומתן מול הרשות הפלסטינית. מאז הוצגה התוכנית לראש הממשלה, לבכירים באיחוד האירופי ובפרלמנט האירופי, לרבים ממנהיגי העולם ולבכירי הממשל בארה"ב ולנושאי משרה בכירים בתחום המדינאות ומדיניות החוץ. רבים רואים בתוכנית זו אלטרנטיבה ישראלית יחידה ליציאה ממדיניות הקיפאון והיעדר היוזמה המאפיינת את מדיניות ישראל מאז נבחר בנימין נתניהו לעמוד בראשות הממשלה לפני יותר משנתיים.

התוכנית המדינית שאני מציג ממשיכה להוות אלטרנטיבה ישראלית סדורה על מנת להוביל את ישראל להסדר מדיני שיבטיח את עתידה, את צביונה ואת מהותה. התוכנית מציגה תפיסה ריאלית מעודכנת של המציאות, המחייבת גיבוש מידי של הסכם ביניים בדרך להסדר קבע.

כבר בעת שהוצגה התוכנית לראשונה, בשלהי 2009, צפיתי את האפשרות שחמאס ירחיב את אחיזתו וישתלט על הגדה ובכך יהפוך לכוח פוליטי משמעותי בכל שטחי הרשות הפלסטינית. התוכנית הציגה את התנאים החיוניים עליהם צריכה לעמוד מדינת ישראל על מנת שחמאס יוכל להפוך לבן שיח לגיטימי.

שיקולים פוליטיים ואישיים מנעו התמודדות אמיצה של הממשלה הנוכחית עם האלטרנטיבה שהוצגה. הזמן ממשיך לפעול לרעת האינטרסים הישראליים. הישגי העבר נשחקו עד דק ואפשרות להסלמה ולסיבוב נוסף מול הפלסטינים הופכת למוחשית מול הקיפאון המדיני. הסלמה כזו, באם תתרחש, עשויה לא רק להפוך לאינתיפאדה שלישית אלימה, אלא לגרור את האזור כולו להסלמה בחזיתות נוספות. שוב נדמה שחלון ההזדמנויות הולך ונסגר.

הסכם הפיוס בין חמאס-לפתח הופך לפחות לכאורה לעובדה מדינית בנוף האזורי. בישראל יש קשת רחבה מאוד של התייחסויות מהירות, פזיזות וחסרות משקל מנהיגותי להתפתחות המדינית הזו. יש הרואים בהסכם המתגבש סיכול של כל אפשרות לשלום, **אני רואה בו גם אפשרות ופוטנציאל להזדמנות ישראלית**. בכל מקרה מדובר במהלך דרמטי, שמוקדם לשפוט את מלוא היקפו ומשמעויותיו והוא חלק בלתי נפרד ממכלול ההתפתחויות האזוריות.

האירועים האחרונים במזרח התיכון מחייבים רענון היוזמה המדינית והיערכות לקראת יוזמות פלסטיניות ובינלאומיות להכרזה חד צדדית על כינונה של מדינה פלסטינית.

"בהעדר יוזמה מדינית של ממשלת ישראל, בהיעדר מנהיגות, בהעדר תכנון, היערכות והסברה ממלכתית, החלטתי להציב את תוכנית המדינית השלמה כאלטרנטיבה ישראלית שפויה להבטחת המשך קיומה, ביסוסה ושגשוגה של המדינה היהודית-ציונית בארץ ישראל ועל קיומה של ישראל דמוקרטית הנשענת על חזון הנביאים ועל עקרונות חברת מופת – חלק בלתי נפרד ממשפחת העמים."

ח"כ רא"ל (במיל). שאול מופז, יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת

פתח דבר

שנת 2011 היא שנת מפנה היסטורי בהיבט האזורי. מוקדם עדיין להעריך את היקפה ואת השפעתה של רעידת האדמה העוברת על האזור בהיבט המדיני, הפוליטי, השלטוני, הדתי, החברתי והכלכלי ומעבר לו.

השינויים אינם קוסמטיים. השינויים הם טקטוניים וכבר היום ניתן לקבוע, כי מאזן הכוחות משתנה, וכי מדובר בתהליכים פנימיים חזקים המבקשים להסיר את המשטרים הוותיקים ולכונן משטרים חליפיים שאופיים וטבעם אינו ברור. קיים חשש ממשי מפני ניצול המצב הנזיל לחיזוק כוחות רדיקאליים מאורגנים כבסיס למשטרים אלטרנטיביים בעולם הערבי.

השינויים הטקטוניים הללו משפיעים כבר כעת על הזירה הפלסטינית. התשתית שהונחה כבסיס לפיוס בין תנועת הפתח לחמאס מחייבת את ישראל ליזום, להיערך ולהסביר את מכלול קשת האפשרויות המדיניות והביטחוניות הניצבות לפניה. בבסיס היוזמה מונחת התוכנית המדינית המובאת כאן. ההיערכות מחייבת מוכנות לאפשרות דחיית היוזמה על ידי הפלסטינים העלולה להוביל לעימות בזירה הפלסטינית עד כדי עימות אזורי. ישראל חייבת לפתוח בקמפיין הסברתי משלים לקידום היוזמה המדינית הזו ולהגנה על דרישות הסף של הקהילה הבינלאומית להכרה בלגיטימיות של ממשלה פלסטינית בהשתתפות חמאס.

הזמן עובד לרעת ישראל.

חוסר היציבות הגובר בסוריה אינו סוף אפקט הדומינו במזרח התיכון. אנחנו חוזים בראשיתו של הרעש. גלי ההדף ורעשי המשנה עוד ימשיכו להשפיע ולעצב מחדש את האזור כולו בחודשים ובשנים שיבואו.

כפי שאיש לא צפה את ההפיכות ההיסטוריות המתרחשות לנגד עיננו, כך נדרשת לנו גם מידת הצניעות ברצוננו לנסות ולחזות את פני המזרח התיכון בתקופה הקרובה ובוודאי בעשורים הקרובים.

על הקברניט בשעה זו להביט אל נתוני היסוד הבאים :

אי יציבות גוברת במזרח התיכון, הפיכתה של הרפובליקה האסלאמית של איראן למעצמה אזורית ולמדינת סף גרעינית, התחזקות הגורמים הרדיקליים באזור, ועלייתם של משטרים חדשים שיזדקקו לעיסוק גובר ביציבותם הפנימית ובצבירת לגיטימיות שלטונית. אל מול אלה יש להביט בדאגה על היחלשותה הנמשכת של מדיניות החוץ של ארה"ב בהשגת השפעה מוחשית ועמוקה על הנעשה במזרח התיכון ועל יכולתה לגבש ולהוביל קואליציות אלטרנטיביות לציר הרשע ההולך, מעמיק ומתפשט.

מול נתוני יסוד אלה חייבת להיות יוזמה ישראלית. האפשרויות האחרות רעות לישראל. צריך לחזור להכרה העצמית העומדת בבסיס התנועה הציונית השורשית. הכרה זו נשענת על מרכיב היוזמה, על יכולת עיצוב המציאות במעשה ולא במחדל. עיצוב המחייב לא רק את יצירת הבית הלאומי, אלא את ביסוסו ואת ההכרה בעתידו. מדינת ישראל חייבת לקחת את גורלה בידה ולהוביל ליוזמה מדינית שתבטיח את עתידה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית בגבולות ברי-הגנה.

בהעדר יוזמה כאמור עלולה ישראל להתייצב בחודשים הקרובים בפני אחת מאלה:

- ✓ **תוכנית להסדר כפוי אשר תביא להכרה בינלאומית במדינה פלסטינית לצד הסדר כפוי.**
- ✓ **העדר יוזמה, הכרה בינלאומית גורפת במדינה פלסטינית, הגברת הדה לגיטימציה, בידוד כלכלי והטלת סנקציות, עד כדי משבר מדיני מרחיק לכת בין ישראל לבנות בריתה.**
- ✓ **עימות מול הזירה הפלסטינית עד כדי עימות אזורי.**

התרחישים הללו הם רעים לישראל, ויש בהם סכנות ברמה האסטרטגית. ישראל עלולה להיגרר לעימות אלים עד כדי עימות אזורי. תהליכים מדיניים של דה לגיטימציה יגברו וישראל היא זו שתואשם כגורם העיקרי להגברת אי היציבות האזורי.

ישראל חייבת לחזור ליוזמה אותה הצעתי כבר בנובמבר 2009, תוך ביצוע ההתאמות המתחייבות מהתמורות במזרח התיכון. המעבר ליוזמה הכרחי גם אם טרם התבררה סופית מלוא אפשרות היווצרותה של מציאות הסכמית בין חמאס לבין הפתח. יוזמה ישראלית תחזק את הדרישה הישראלית לעמידה תקיפה על תנאי הסף שהציב הקוורטט להכרה במעורבות או שותפות של חמאס במוסדות הרשות הפלסטינית.

במקביל, על ישראל להיערך לכל קשת האפשרויות של מצבי הביניים שייווצרו במרחב שבין כניסה למו"מ והסדר ועד חלילה להתדרדרות לעימות.

בבסיסה של היוזמה המדינית שלי עומדת הכרה ישראלית יזומה במדינה פלסטינית עוד לפני חודש ספטמבר 2011. כתנאי, יודיעו הפלסטינים, ללא סייג, שהרשות הפלסטינית (בכל הרכב פוליטי) מקבלת את שלושת התנאים שהציב הקוורטט להכרה. הרשות תיקח אחריות מלאה לנעשה ברצועת עזה בכל ההיבטים הביטחוניים והאזרחיים ובכלל זה אחריות לגורלו, שלומו ולמו"מ על שחרור החייל גלעד שליט. תנאים אלה יאפשרו את הכניסה למו"מ בנושא הגבולות והסדרי הביטחון עפ"י המתווה והרעיון המדיני המסדר המתואר בתוכנית זו.

היה והרשות הפלסטינית (בכל הרכב פוליטי) תסרב לקבל על עצמה את תנאי הקהילה הבין לאומית: תחדל מפעילות טרור, הכרה במדינת ישראל והכרה בהסכמים קודמים, והיה והפלסטינים יכריזו חד צדדית על מדינה, ישראל תוכל להודיע על סיפוח גושי ההתיישבות כגבולות בני הגנה למדינת ישראל ולנקוט בכל הדרכים על מנת להגן על עצמה.

רוחות ספטמבר

כל נתוני הפתיחה שעמדו לנגד הערכת המצב הלאומית של ישראל בצורך ליוזם תוכנית מדינית אפקטיבית מתחזקים לאור התמורות המתרחשות באזורנו ורבים מהם הורעו באופן משמעותי :

- ✓ שינויים היסטוריים שלטוניים במזרח התיכון שיש בהם סכנה לעליית גופים רדיקאליים.
- ✓ איראן היא מדינת סף גרעינית.
- ✓ שינויים בזירה הפנים פלסטינית.
- ✓ התחזקות גורמים רדיקאליים בגיבוי איראני והעדר השפעה מאזנת אמיתית של ארה"ב מחזקים את האחיזה וההשפעה האיראנית באזורנו.
- ✓ מרוץ החימוש במעגל המידי שסובב את ישראל מחריף, הן בהיערכות חיזבאללה לעימות והן בהיערכות הנמשכת של חמאס לביסוס אחיזתו ברצועה, לניסיונו ליצור ראש גשר לגדה וליוזם את סיבוב העימות הבא עם ישראל. לנעשה בזירה הפנימית בסוריה השלכות ישירות על היערכות זו.
- ✓ האירועים במצרים מסייעים לחמאס לבסס את אחיזתו, להגביר את מעבר האמל"ח ולשחוק את הישגי מבצע עופרת יצוקה, בעיקר בכל הנוגע למניעת הברחות ולשיתוף פעולה אזורי ובינלאומי למלחמה במערך האספקה של אמל"ח לרצועה.
- ✓ השינויים בעולם הערבי מקשים על יצירת קואליציה פאן ערבית לתמיכה בהסדר מדיני רחב שכליבו ההסדר הפלסטיני. מדינות ערב המתונות מרוכזות כעת בהישרדות פנימית והנושא הפלסטיני נדחק לשוליים.
- ✓ מוקדם עדיין להעריך את האפשרות לאחדות פנימית אמיתית בזירה הפלסטינית, בדגש על ממשלת אחדות בין הרשות לארגון הטרור חמאס. הזרוע הצבאית של חמאס מתחזקת והיא זו שתקבע בסופו של דבר את סדר היום.
- ✓ על אף חיסולו של אוסמה בן לאדן, צפוי ארגון אל-קאעידה להמשיך במאמציו להשיג דריסת רגל באזור, ולנצל את חיסולו לסדרה של פיגועי נקמה. משקלו הסגולי של הטרור הפונדמנטליסטי הבינלאומי ימשיך להעסיק את המערב ואת המשטרים המתונים באזור.

✓ המאזן הדמוגרפי בין הירדן לים עובד לרעתנו וממשיך להיות גורם אסטרטגי בהשפעתו העתידית על מהותה הדמוקרטית של המדינה היהודית.

✓ רעיון המדינה הדו לאומית מקבל לגיטימציה כאפיק ריאלי לפתרון הסכסוך הישראלי-פלסטיני.

✓ המערכה לדחלוגה לגיטימציה של ישראל הולכת ומחריפה. מדובר במסע שיטתי הצובר תאוצה ואחיזה בעולם המערבי. העולם מגלה חוסר סובלנות גובר למצב הכיבוש ולכל סממן שלו ובכלל זה הבניה בהתנחלויות.

✓ מערכת ההבנות בדבר גורל גושי ההתיישבות ועתיד אזורי הביטחון נשחקה וקיימת התנערות בפועל של הממשל האמריקני מהבנות קודמות.

✓ היעדר פיתרון מדיני יזום יעודד פתרון כפוי ועלול לדרדר את האזור כולו לעימות אלים - אינתיפאדה שלישית - עד כדי עימות כולל ו/או לחילופין ובמצטרב לבידודה המדיני, הפוליטי והכלכלי של ישראל.

היחזמה הפלסטינית להכריז בחודש ספטמבר השנה על כינונה של מדינה פלסטינית בקווי 1967 מהווה סכנה ברורה ומיידית לכושר התמרון המדיני והביטחוני של ישראל. לתוצאות המהלך עשויות להיות השלכות כלכליות שליליות מרחיקות לכת על ישראל. ביסוד ההצעה המובאת כאן עומדות הנחות יסוד שונות. ישראל חייבת להיערך לאפשרות היווצרותה של כל אחת מהן. גם אם מדובר ביוזמה שנועדה להמריץ את המעצמות לכפיית הסדר מדיני על ישראל, הרי שישראל טרם נקטה בפעולות משמעותיות לסיכול כוונה זו.

היענות בינלאומית ליוזמה הפלסטינית משנה את יסודות המו"מ וההסדרים שבין ישראל לרשות. למעשה מדובר בביטול ההבנות (מכתבי ההבנות ההדדיים בין לרבין לערפאת ב - 1993) על השגת הסדר למעמד הקבע בהסכמה ובמו"מ. זאת ועוד, כל שינוי חד צדדי של מעמד הקבע מהווה הפרה יסודית של ההסכמים. פעולה חד צדדית כזו מערערת את יסודות החלטות 242 ו - 338 של האו"מ ומהווה חתירה תחת הערבות הבינלאומית שהוענקה להסדר הביניים בין ישראל לרשות הפלסטינית. בנוסף, הכרה חד צדדית מבטלת את ההבנות וההסכמות שמדינה פלסטינאית תקום רק לאחר משא ומתן ומבטלת את היכולת להגיע לפתרון מוסכם בירושלים ומהווה הכרה בפועל בזכות הפלסטינים למימוש זכות השיבה תוך התעלמות מוחלטת מזכויותיה של ישראל במו"מ. היענות בינלאומית ליוזמה

הפלסטינית מקבעת את האנומליה של מדינת טרור ברצועת עזה ומדינה פלסטינית בגדה. העדרה של יוזמה ישראלית עלולה להעניק לגיטימציה למהלך החמור הזה.

כינוס העצרת הכללית של האו"ם בחודש ספטמבר מביא את ישראל בעל כורחה לנקודת הכרעה מדינית **בגין חוסר היוזמה בשנתיים האחרונות**. החלטה בדבר הקמת מדינה פלסטינית בעצרת הכללית של האו"ם תשים את מדינת ישראל במלחציים בינלאומיות שילכו ויתחדקו ויביאו את ישראל למעמד של מנודה – הבידוד של ישראל יגבר, לא עוד כלכלה משגשגת, לא עוד OECD, לא עוד יצוא ויבוא פורח, הדרכון הישראלי יהפוך לאות קין והמשק הישראלי למוקצה. **החלטה פוזיטיבית על הכרה בינלאומית בעצמאותה של הישות הפלסטינית תהפוך את ישראל מכובש לפולש על כל המשתמע מכך בדין הבינלאומי**. שינוי זה עלול לעודד תמיכה בינלאומית במרי עממי פלסטיני בלתי אליס.

לצורך התמודדות עם האיום עלינו להניח את התרחישים הבאים:

- א. הכרזה חד צדדית על כינונה של מדינה פלסטינית בקווי 1967 והשגת הכרה בינלאומית רחבה בעצרת האו"ם, בקרב האיחוד האירופי ובתמיכת ארה"ב.
- ב. הכרזה חד צדדית של הרשות הפלסטינית על מעבר ליישות מדינתית ללא הכרה דיורה, אלא הכרה בינלאומית גוברת דה פקטו.
- ג. הצבת אולטימטום מדיני (פתרון כפוי) בינלאומי לישראל כיוזמה אירופית-אמריקנית למימוש מוגבל בזמן שבסופו הכרה דה יורה במדינה פלסטינית שגבולותיה בשטחי קווי 1967 ובירתה ירושלים.
- ד. כניסה למו"מ מואץ בערבות בינלאומית למימוש מיידי של הסדר קבע.
- ה. הידרדרות לעימות בזירה הפלסטינית והידרדרות אזורית.

ישראל אינה יכולה עוד לקפוא על השמרים, אינה יכולה עוד להמתין לפרטנר פלסטיני נוח יותר או לאות משמיים. **השיתוק מסכן את עתידה של מדינת ישראל**. אין לנו את הפריבילגיה להמתין ולראות מה יקרה, בזבזנו שנתיים יקרות, הזמן פועל לרעתנו ועלינו, היום, להוביל לתרחיש הטוב ביותר עבור מדינת ישראל. **כל אחד מהתרחישים הללו מסוכן לישראל ומסכן את ביטחונה ואת היציבות באזור**. **עצם יצירת המומנטום הבינלאומי בכיוון של הכרזה חד צדדית עלול להביא להתקוממות עממית בלתי אלימה בגדה והפניית האצבע המאשימה בכל המדינות עמם יש לישראל הסדרי שלום ומדינות אחרות אל עבר ישראל וארה"ב**. תפיסת המעבר המיידי לשיחות על פתרון הקבע אינה

ישימה ונידונה לכישלון חמור עקב הפערים בין הצדדים וחוסר האמון שהעמיק בשנתיים האחרונות.

זו העת להציג יוזמה מדינית ישימה באופן מידי. לא עוד נאום, מילים והבטחות. אלא נקיטת צעדים כנים בשטח, העומדים בקנה אחד עם האינטרסים הלאומיים של מדינת ישראל.

הצבת יוזמה מדינית ישראלית תמנע את התממשות התרחישים שצוינו לעיל.

סיכול היוזמה הפלסטינית צריך להיעשות בהצעה ריאלית להסדר בהסכמה. אם יפעלו הפלסטינים באופן חד צדדי על ישראל לענות באופן פומבי בשורה של צעדים חד צדדיים שיממשו את מלוא זכויותיה על פי הסכמי הביניים ובכלל זה מהלך חד צדדי לסיפוח גושי ההתיישבות. על ישראל להודיע, כי כל מהלך חד צדדי ייענה במהלך גומלין. מרגע שנשללה הדרך החד צדדית, גם ישראל לא תהיה מחויבת עוד לכבד את ההסכמים שנרמסו ביוזמת הפלסטינים. מדובר בצעדים קשים ומיותרים, אולם כל פעולה מדינית חד צדדית מצד הפלסטינים מחייבת מענה הולם. ישראל לא יכולה לפעול ברוח זו בהיעדר יוזמה קונקרטית מצדה.

שלבי ההסדר:

ההסדר המדיני המובא כאן משרטט מתווה בשלבים והוא מדבר על הצורך לנוע להסדר ביניים רחב בדרך להסדר קבע המבוסס על הסכמה בנושא גבולות הקבע והסדרי הביטחון.

השלב ראשון – הסדר ביניים רחב:

- ✓ התחייבות ישראלית מיידית להכרה במדינה פלסטינית עוד לפני ספטמבר 2011 בגבולות קבע על בסיס היקף השטח של קווי 1967, כאשר גושי ההתיישבות יישארו בידי ישראל ובתמורה יועברו שטחים בהיקף דומה לידי המדינה הפלסטינית.
- ✓ קביעת הסדרי ביטחון שעיקרם מדינה פלסטינית מפורזת, גבולות ברי הגנה לישראל תוך שמירה על האינטרסים הביטחוניים של ישראל.
- ✓ קביעת מנגנון ערבות בינלאומי שיבטיח שהיקף המדינה הפלסטיני יהא זהה לשטחי '67.
- ✓ קידום חוק פינוי-פיצוי לאזרחים שמתגוררים ביישובים מבודדים מחוץ לגושים. החוק יבטיח פיצוי של 100% על נכסים ותנאים סוציאליים שיבטיחו את שיקומם של המתגוררים ואת הסתגלותם במקום מגוריהם החדש.

השלב השני הסדר הקבע:

- ✓ יישום ההסדר בנושא "סוגיות הליבה" וחתימה על הסכם קבע
- ✓ הכרזה על סופיות הסכסוך וסיום התביעות הפלסטיניות
- ✓ פתיחת פרוזדור להסדרים מדיניים ושלוש אזורי

מימוש תכנית זו יבנה אמון בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית ובין ישראל לבין הקהילה הבינלאומית ויאפשר קיום משא ומתן על סוגיות הליבה באווירה של

אמון. למהלך כזה, שיבוצע הלכה למעשה, יש משמעות רחבה מאוד גם במאבק האופניסיבי בתהליך הזה לגיטימציה.

הרעיון המדיני

האינטרס העליון שעומד לנגד עיניי הוא שמירת צביונה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, ולכן ההיפרדות מהפלסטינים היא תנאי הכרחי חיוני למימוש.

לאור תמונת המצב והמגמות ומתוקף ניסיוני רב השנים ומעורבותי הגבוהה בכל התהליכים המדיניים ובשלבים מאוסלו ועד היום, בחנתי לעומק, בעזרת מומחים וגורמים מעורבים, שורה של אפשרויות פעולה העומדות בפני ישראל. לא מצאתי "פתרון קסם" ולא פתרון אידיאלי אלא פתרון אופטימאלי. עלינו לבחור את האופציה הנכונה לעת הזו אשר תבטיח את האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל, תוך שמירה על ביטחונה במגוון של תרחישים.

השלב הראשון:

סוגיית הגבולות היא הסוגיה אשר לגביה קיימת הסכמה רחבה ובה יש להתחיל:

אני קורא להביא בהקדם לכינונה של מדינה פלסטינית עצמאית ומפורזת בגבולות קבע, על בסיס קווי 1967, תוך שמירת גושי ההתיישבות, החלפת שטחים בהיקף של עד כ- 10%, וקביעת הסדרי ביטחון. בד בבד, יימשך המשא ומתן לגיבוש הסדר קבע. מימוש השלב הזה ייענה מיידית בהכרה בינלאומית, בתמיכה ישראלית, בכינונה של מדינה פלסטינית בגבולות זמניים.

✓ בשלב הראשון, המדינה הפלסטינית תשתרע על כ- 60% משטחי הגדה

המערבית (בנוסף לרצועת עזה), תשלוט על מעל ל-99% של האוכלוסייה הפלסטינית, באופן שתתקיים רציפות קרקעית בגדה המערבית וחופש תנועה, וללא שינוי בהיערכות הקבע של צה"ל בשלב זה. המדינה הפלסטינית תכלול גם את רצועת עזה מרגע שהשלטון הפלסטיני הנבחר והלגיטימי יוכל למשול בה כרשות אחת הלכה למעשה ויתקיימו בה רשות אחת, חוק אחד ונשק אחד.

✓ ייקבע מנגנון ערבות בין-לאומי לכך ששטח המדינה הפלסטינית יהיה זהה בגודלו לשטחי '67.

✓ עם הקמת המדינה הפלסטינית, תכיר הקהילה הבינלאומית בריבונותה של ישראל בגושי ההתיישבות ויעוצב גבולה המזרחי של מדינת ישראל כגבול בר-הגנה.

גושי ההתיישבות הגדולים – גוש עציון, מעלה אדומים, עוטף ירושלים, אריאל ומערב השומרון יעצבו את גבולה המזרחי של מדינת ישראל על מנת לאפשר גבולות בני הגנה. החלת החוק הישראלי על גושי ההתיישבות תעשה במקביל לכינונה של מדינה פלסטינית עצמאית. בנוסף, דרוש פרק זמן מתאים לבניית פתרונות הולמים למתיישבים, שיאלצו להעתיק את מקום מגוריהם בעקבות ההסכם. **גבולותיה המוכרים של המדינה הפלסטינית יקבלו מעמד משפטי בינלאומי בד בבד עם הכרה בינלאומית בדבר גבולותיה המוכרים של ישראל אל מול המדינה הפלסטינית העצמאית.**

✓ בד בבד עם הקמת המדינה הפלסטינית יתנהל משא ומתן על "נושאי הליבה": ירושלים, פליטים, והסדרים ביטחוניים שיבטיחו יציבות ומניעת איום על ביטחונה של מדינת ישראל.

✓ נושאים נוספים כגון: מים, אנרגיה, איכות הסביבה, תשתיות, מעברים, מעטפת מכס וכו', לגביהם יוקמו צוותי משנה לכל נושא עם תחילת המשא ומתן, וכל נושא שיוסכם ייושם.

✓ חוק פינוי פיצוי יושלם בשנה הראשונה לתהליך וייתן ביטוי הולם ורחב לכלל הצרכים של המתיישבים במגוון אפשרויות.

עקרונות החוק:

- ✓ התחייבות לפינוי בפרק זמן של שנתיים עד ארבע שנים
- ✓ יתאפשר מעבר כקהילה לשוב חדש או מעבר כבודדים
- ✓ תינתן עדיפות לעוברים לנגב או לגליל
- ✓ המדינה תעניק 100% פיצוי על נכסי המפונים
- ✓ תוענק הנחה במס הכנסה ופטור ממס על מוצרים מסוימים
- ✓ יתאפשר חינוך אקדמי חינם עד דור שני (ילדים ונכדים)

לכינונה של מדינה פלסטינית מספר יתרונות בולטים הפותחים סיכוי לעתיד:

✓ **כינון מדינה פלסטינית הוא אינטרס ישראלי**, שיביא לקיבוע ההכרה כי ישראל היא מדינה יהודית, וכי הפתרון הישים היחיד הוא בדמות של שתי מדינות לאום.

✓ **רק כך יובטח אופייה הדמוגרפי של מדינת ישראל**, עם רוב יהודי ממשי. כמו כן, יוסר איום המדינה הדו לאומית כפתרון אפשרי לסכסוך.

✓ **תתעצב מגמה חדשה בה ישראל היא היוזמת והמובילה**. תפיסת עולמי גורסת כי עלינו לבנות את התנאים שייקלו על הצד השני בקבלת ההחלטות הקשות ובלקחת האחריות לביטחון, לממשל תקין ולכלכלה פלסטינית משגשגת.

✓ **באופן בולט ומוחשי תסתיים שליטתנו בעם אחר** ונטל האחריות והכיבוש יוסר מעל ישראל.

✓ **חובת העשייה והאחריות יופנו כלפי המדינה הפלסטינית**, אשר תידרש להוכיח שאכן היא בשלה וראויה להתקיים כמדינה עצמאית, אחראית, מתפקדת באפקטיביות ומקיימת יחסי שלום עם שכנותיה. זאת, טרם החלטה וביצוע הצעדים הכואבים להתיישבות הישראלית והעתקתה לגושי ההתיישבות ביהודה ושומרון, לנגב ולגליל.

✓ **חידוש מערכת היחסים עם מדינות ערב והזירה הבינלאומית וחיזוק הלגיטימציה למהלכיה המדיניים של ישראל**.

✓ **יישום מודל מדורג ומבוקר בתהליך להקמת מדינה פלסטינית ובמשא ומתן להסדר קבע**. השלבויות נחוצה לבחינת הביצוע והבשלות של הצד הפלסטיני ולאפקטיביות הסיוע הבין-לאומי והבין-ערבי. השלבויות חיוניות לקבלת המצב החדש בצד הישראלי ולבניית מערכת הסיוע למתיישבים.

אני רואה חשיבות בשילוב העולם הערבי המתון בתהליך. נדרש סיוע העולם הערבי לצד הפלסטיני למימוש מחויבויותיו, עם מתן ערבויות לישראל ובניית שיתוף פעולה עימה. מרכיבים אלו יקדמו את השלום האזורי.

על המערכת הבינלאומית בהובלת ארה"ב להכיר בתכנית, כדרך לפתרון הסכסוך, ולקחת תפקיד מפתח במתן המסגרת, הסיוע והערבויות כדי להבטיח את ההצלחה וההתקדמות להסדר שלום.

גם לאחר כינונה, נדרשת מעורבות בינלאומית בתחומי המדינה הפלסטינית, בשלושה מימדים – הביטחוני, הכלכלי והממשלי – זאת כדי לסייע בבניית מדינה פלסטינית מתפקדת באפקטיביות ומקיימת את מחויבויותיה להסכם.

מעורבות בין-לאומית ובין-ערבית זו, תבוא לידי ביטוי בארבעה תחומים :

✓ ביטחון – הבטחת פירוז המדינה הפלסטינית מיכולות צבאיות ופירוק תשתיות הטרור ומליציות חמושות בשיתוף מאמץ בינלאומי לרבות כוח רב-לאומי.

✓ משילות – מערכת חקיקה, ביצוע, שיפוט וקידום מוסדות שלטון אפקטיבי ותקין על כל שטחי המדינה הפלסטינית.

✓ פיתוח כלכלי – סיוע בבניית יכולות ותשתיות לפיתוח כלכלי שיוביל לעלייה ברמת החיים של הפלסטינים ובאיכותם.

✓ יחסי חוץ – פיתוח מערכת יחסי חוץ ומעמד מדיני מרשות למדינה.

השלב השני:

שלב זה יכלול את יישום ההסדר ב"נושאי הליבה", סופיות התביעות והסכסוך ופתיחת הפרוזדור להסדרים מדיניים ושלוש אזורי.

ירושלים

נושא ירושלים מחייב החלטה ישראלית עקרונית בארבעה נושאים מרכזיים:

- ✓ בירושלים לא תהיה חזרה לקווי 67'
- ✓ ככלל תישמר הריבונות הישראלית בירושלים
- ✓ גמישות בניהול חיי היום-יום בשכונות הלא יהודיות
- ✓ שמירת הסטטוס קוו בגישה למקומות הקדושים תוך הבטחת חופש פולחן לכל הדתות

בקעת הירדן

בקעת הירדן תוחרג מהמדינה הפלסטינית ותקבל מעמד של שטח מיוחד ותוגדר כ - special case. יגובש הסדר חכירה לשטח לתקופה ארוכה.

פליטים

פתרון בעיית הפליטים יהיה על בסיס היוזמה הקנדית המציעה השקעה בפליטים במקום מושבם באמצעות מנגנון בין-לאומי שיתמקד בפתרונות ושיקום **שאינם כוללים שיבה לתחומי ישראל**.

תכנית שלום אזורית

גיבוש תכנית אב לשלום אזורי התומכת ומלווה את המשאים והמתנים הבילאטרליים ושיתוף פעולה מול הציר הרדיקלי.

סיכונים ביישום התכנית

איני מתעלם ממספר סיכונים הכרוכים ביישום התכנית של הקמת מדינה פלסטינית בטרם נסגרו כל סוגיות הסדר הקבע.

✓ צפויה עמדה פלסטינית שתתנגד למדינה שאינה מבטאת את מימוש כל זכויותיהם, בעיקר מהסיבה שבראיתם הזמני יהפוך לקבוע. על מנת למתן את החששות הפלסטיניות, עלינו להתחייב לסיום המשא ומתן בנושאי הליבה בפרק זמן מוגדר ; כל זאת בכפוף למימוש האחריות המוטלת על הצד הפלסטיני. לא רק הזמן יקבע אלא בעיקר מבחן הביצוע.

✓ חוסר היציבות השלטונית בצד הפלסטיני עלול להוביל לביסוס שלטון חמאס. ישראל כמדינה דמוקרטית תכבד כל מנהיגות פלסטינית נבחרת ותנהל משא ומתן מולה ובתנאי שזו תעמוד בתנאי הקוורטט. לאור ההתפתחויות האחרונות, האפשרות להקמתה של ממשלת פיוס פלסטינית בהשתתפות חמאס היא אפשרות ריאלית. אם חמאס לא ייענה לדרישות הקוורטט לא תוכל ישראל להכיר בלגיטימיות של ממשל פלסטיני בהשתתפותו.

במידה והחמאס יסרב לנהל משא ומתן עם ישראל, תשמור לעצמה ישראל את הזכות לפעול בכל דרך על מנת להגן על ביטחון אזרחיה – מי שיידחה את ידנו המושטת ידע כי אותה יד תדע לפעול בעוצמה ולהבטיח את ביטחון ישראל.

עלינו להתכונן גם לתרחישים שליליים ביותר, כגון התפתחות מדינה נחשלת לצידנו שכל התסכולים יופנו כלפי ישראל. כמו גם, תרחיש בו משתלט החמאס בכוח גם על הגדה המערבית. לפיכך, **התהליך יהא מדורג ומבוקר, מלווה במעורבות בין-לאומית ובשולי ביטחון רחבים**. במידה וגורמים אלו לא יסייעו ליציבות האזור, נידרש לפעול בעצמנו נגד האיומים מתוקף זכותנו להגנה עצמית.

סיכום:

- הקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגבולות קבע
- הבטחת מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית
- גבולות ברי הגנה למדינת ישראל
- הובלה במקום היגררות
- סיום השליטה בעם הפלסטיני
- סופיות התביעות והסכסוך
- הטלת אחריות על השלטון הפלסטיני
- חתירה לשלום אזורי
- תמיכה בינלאומית ולגיטימציה למדיניות ישראל

לאור הנאמר אני קורא לממשלת ישראל ולהנהגה הפלסטינית לצאת מהקיבעון ומהדרישות לתנאים מוקדמים, לפעול בהקדם לכינון מדינה פלסטינית, עצמאית וריבונית, כשלב הכרחי בדרך להסדר קבע. תהליך מקדים של הכרה לאומית הדדית יזכה לתמיכת הקהילה הבין-לאומית והעולם הערבי ויביא לתמיכה במימוש חזון זה, התואם לשלב השני ב"מפת הדרכים" ולסייע בידי הצדדים להתגבר על החסמים בדרך לפתרון. אני מצפה כי הקהילה הבינלאומית ובכלל זה מדינות ערב המתונות יאמצו את תכניתי וירתמו למהלך היסטורי לסיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני ולשלום אזורי.

לוח זמנים עקרוני

